

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

„Architektura komputerów” „Reprezentacja liczb. Kodowanie rozkazów.”

Prezentacja jest współfinansowana przez
Unię Europejską w ramach
Europejskiego Funduszu Społecznego w projekcie pt.

*„Innowacyjna dydaktyka bez ograniczeń - zintegrowany rozwój Politechniki Łódzkiej -
zarządzanie Uczelnią, nowoczesna oferta edukacyjna i wzmacniania zdolności do
zatrudniania osób niepełnosprawnych”*

Prezentacja dystrybuowana jest bezpłatnie

Liczby zmiennoprzecinkowe

- Liczby zmiennoprzecinkowe są używane do reprezentacji liczb rzeczywistych
  - 1.23233, 0.0003002, 3323443898.3325358903
- Liczby zmiennoprzecinkowe to podzbiór zbioru liczb rzeczywistych
  - Zakres przechowywanych liczb jest ograniczony
    - Zależy od zastosowanej liczby bitów
  - Ograniczona precyzja
    - 12345678901234567890 --> 1234567890000000000000
    - Liczby zmiennoprzecinkowe to przybliżenie liczb rzeczywistych, podczas gdy liczby całkowite są reprezentowane dokładnie

Notacja wykładnicza

$$+ 34.383 \times 10^2 = 3438.3$$

Znak   Mantysa   Wykładnik

$$+ 3.4383 \times 10^3 = 3438.3$$

Forma znormalizowana: jedna cyfra przed przecinkiem dziesiętnym

$$+3.4383000E+03 = 3438.3$$

Notacja zmiennoprzecinkowa

8-cyfrowa mantysa może reprezentować jedynie 8 cyfr znaczących

Binarne liczby zmiennoprzecinkowe

 $+ 101.1101$

$$\begin{aligned} &= 1 \times 2^2 + 0 \times 2^1 + 1 \times 2^0 + 1 \times 2^{-1} + 1 \times 2^{-2} + 0 \times 2^{-3} + 1 \times 2^{-4} \\ &= 4 + 0 + 1 + 1/2 + 1/4 + 0 + 1/16 \\ &= 5.8125 \end{aligned}$$

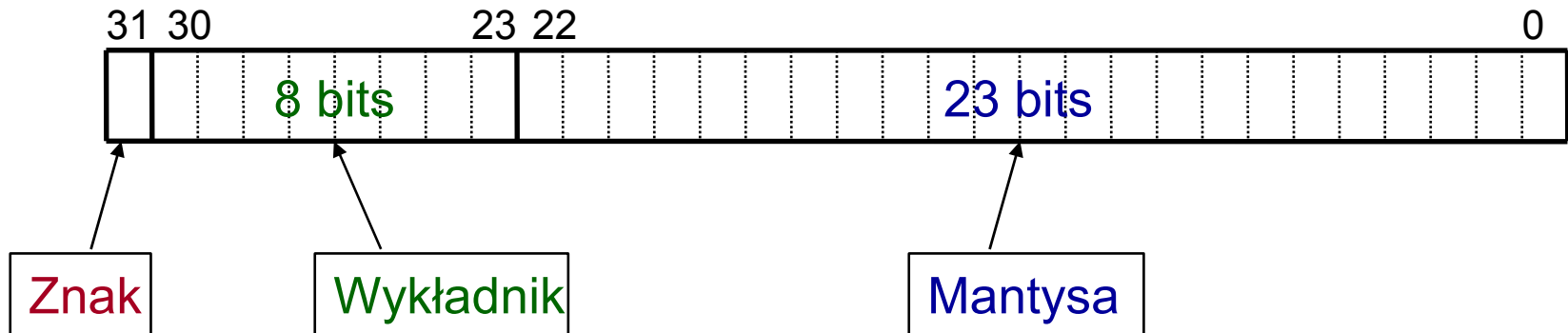
 $+1.011101 E+2$

Notacja znormalizowana, czyli taka, w której przecinek dwójkowy występuje zaraz za pierwszą cyfrą

Uwaga: pierwsza cyfra jest zawsze niezerowa
--> pierwsza cyfra jest zawsze jedynką

Format zmiennoprzecinkowy IEEE

The Institute of Electrical and Electronics Engineers

0: Dodatni
1: Ujemny

Przesunięty o 127.

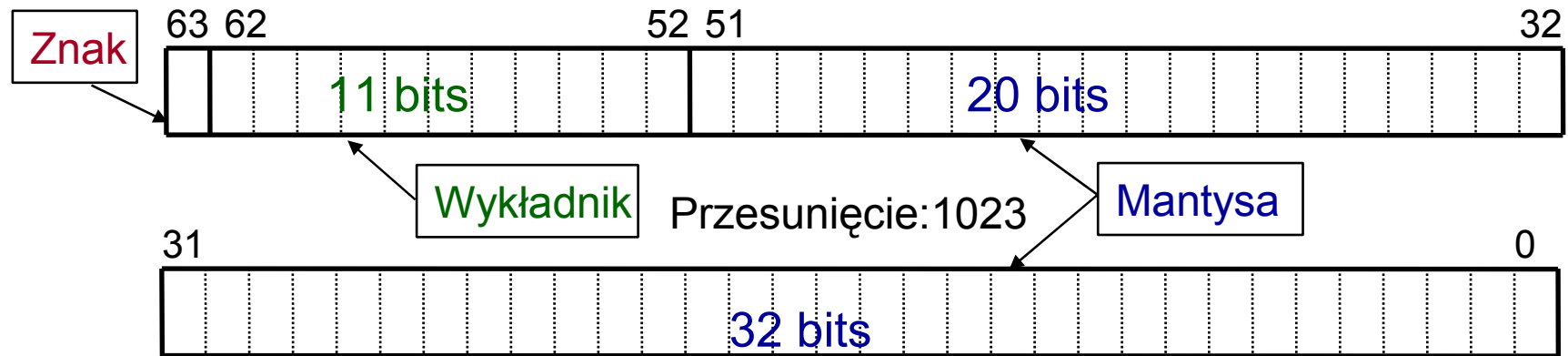
Wiodące '1' występuje niejawnie,
nie jest reprezentowane w pamięci

$$\text{Liczba} = -1^{\text{S}} * (1 + \text{M}) \times 2^{\text{E}-127}$$

- Pozwala na reprezentację liczb w zakresie 2^{-127} do 2^{+128} ($10^{\pm 38}$)
- Ponieważ **mantysa** zawsze zaczyna się od '1', nie trzeba tego jawnie zapisywać
  - **Mantysa** ma efektywnie 24 bity

Format IEEE o podwójnej precyzji

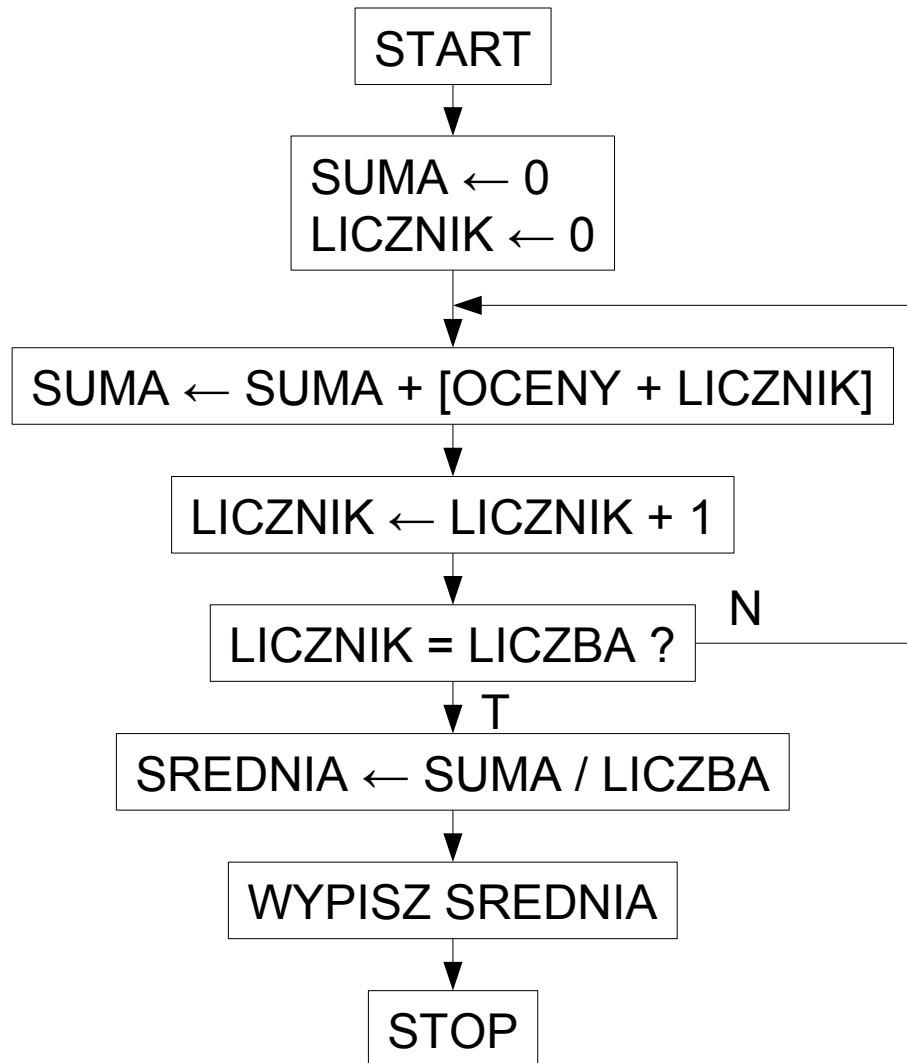
$$\text{Liczba} = -1^{\text{S}} * (1 + \text{M}) \times 2^{\text{E}-1023}$$

- Pozwala na reprezentację liczb w zakresie od 2^{-1023} do 2^{+1024} ($10^{\pm 308}$)
- Większa **mantysa** pozwala na większą precyzję

Algorytm liczenia średniej

LICZBA: 3
OCENY: 3.5
4
4.5

Program po przetłumaczeniu na język procesora

1. WSTAW WARTOŚĆ 0
2. PRZENIEŚ DO LICZNIK
3. WSTAW WARTOŚĆ 0
4. PRZENIEŚ DO SUMA
5. L1: WSTAW WARTOŚĆ OCENY
6. DODAJ LICZNIK
7. UMIEŚĆ*
8. DODAJ SUMA
9. PRZENIEŚ DO SUMA
10. WSTAW WARTOŚĆ 1
11. DODAJ LICZNIK
12. PRZENIEŚ DO LICZNIK
13. JEŚLI = LICZBA SKOCZ DO L2
14. SKOCZ DO L1
15. L2: UMIEŚĆ SUMA
16. PODZIEL PRZEZ LICZNIK
17. PRZENIEŚ DO ŚREDNIA
18. WYPISZ
19. STOP
20. ŚREDNIA:
21. SUMA:
22. LICZNIK:
23. LICZBA: 3
24. OCENY: 3.5
25. 4
26. 4.5

Kodowanie rozkazów

- Aby rozkazy były zrozumiałe dla procesora, trzeba je zakodować w postaci liczb
- Zakładamy, że komórki pamięci mają po 8 bitów (1 bajt)
- Rozkazy bez parametrów będą zajmować jeden bajt, rozkazy zawierające daną lub adres dwa bajty, rozkazy zawierające dwa adresy trzy bajty
- Kody rozkazów i adresy zwykle zapisywane są szesnastkowo
- Postać taką nazywa się kodem maszynowym

Rozkaz	Kod
NIC NIE RÓB	00
WSTAW WARTOŚĆ	01 WARTOŚĆ
PRZENIEŚ DO	02 ADRES
UMIEŚĆ	03 ADRES
UMIEŚĆ*	04
DODAJ	05 ADRES
ODEJMIJ	06 ADRES
POMNÓŻ PRZEZ	07 ADRES
PODZIEL PRZEZ	08 ADRES
SKOCZ DO	09 ADRES
WYPISZ	0A
JEŚLI = SKOCZ DO	0B ADRES ADRES
JEŚLI ≠ SKOCZ DO	0C ADRES ADRES
JEŚLI > SKOCZ DO	0D ADRES ADRES
JEŚLI < SKOCZ DO	0E ADRES ADRES
JEŚLI ≥ SKOCZ DO	0F ADRES ADRES
JEŚLI ≤ SKOCZ DO	10 ADRES ADRES
STOP	11

1. WSTAW WARTOŚĆ 0	14. SKOCZ DO L1
2. PRZENIEŚ DO LICZNIK	15. L2: UMIEŚĆ SUMA
3. WSTAW WARTOŚĆ 0	16. PODZIEL PRZEZ LICZNIK
4. PRZENIEŚ DO SUMA	17. PRZENIEŚ DO ŚREDNIA
5. L1: WSTAW WARTOŚĆ OCENY	18. WYPISZ
6. DODAJ LICZNIK	19. STOP
7. UMIEŚĆ*	20. ŚREDNIA:
8. DODAJ SUMA	21. SUMA:
9. PRZENIEŚ DO SUMA	22. LICZNIK:
10. WSTAW WARTOŚĆ 1	23. LICZBA: 3
11. DODAJ LICZNIK	24. OCENY: 3.5
12. PRZENIEŚ DO LICZNIK	25. 4
13. JEŚLI = LICZBA SKOCZ DO L2	26. 4.5

Rozkaz	Kod
NIC NIE RÓB	00
WSTAW WARTOŚĆ	01 WARTOŚĆ
PRZENIEŚ DO	02 ADRES
UMIEŚĆ	03 ADRES
UMIEŚĆ*	04
DODAJ	05 ADRES
ODEJMIJ	06 ADRES
POMNÓŻ PRZEZ	07 ADRES
PODZIEL PRZEZ	08 ADRES
SKOCZ DO	09 ADRES
WYPISZ	0A
JEŚLI = SKOCZ DO	0B ADRES ADRES
JEŚLI ≠ SKOCZ DO	0C ADRES ADRES
JEŚLI > SKOCZ DO	0D ADRES ADRES
JEŚLI < SKOCZ DO	0E ADRES ADRES
JEŚLI ≥ SKOCZ DO	0F ADRES ADRES
JEŚLI ≤ SKOCZ DO	10 ADRES ADRES
STOP	11

Program po przetłumaczeniu na kod maszynowy (faza 1)

	01 00		02 ŚREDNIA
	02 LICZNIK		0A
	01 00		11
	02 SUMA	ŚREDNIA:	00
L1 :	01 OCENY	SUMA:	00
	05 LICZNIK	LICZNIK:	00
	04	LICZBA:	03
	05 SUMA	OCENY:	07
	02 SUMA		08
	01 01		09
	05 LICZNIK		
	02 LICZNIK		
	0B LICZBA L2		
	09 L1		
L2 :	03 SUMA		
	08 LICZNIK		

Program po przetłumaczeniu na kod maszynowy (faza 2)

00	01 00	20	02 ŚREDNIA
02	02 LICZNIK	22	0A
04	01 00	23	11
06	02 SUMA	24 ŚREDNIA:	00
08 L1:	01 OCENY	25 SUMA:	00
0A	05 LICZNIK	26 LICZNIK:	00
0C	04	27 LICZBA:	03
0D	05 SUMA	28 OCENY:	07
0F	02 SUMA		08
11	01 01		09
13	05 LICZNIK		
15	02 LICZNIK		
17	0B LICZBA L2		
1A	09 L1		
1C L2:	03 SUMA		
1E	08 LICZNIK		

Program po przetłumaczeniu na kod maszynowy (faza 3)

00	01 00	20	02 23
02	02 26	22	0A
04	01 00	23	11
06	02 25	24 ŚREDNIA:	00
08 L1:	01 28	25 SUMA:	00
0A	05 26	26 LICZNIK:	00
0C	04	27 LICZBA:	03
0D	05 25	28 OCENY:	07
0F	02 25		08
11	01 01		09
13	05 26		
15	02 26		
17	0B 27 1C		
1A	09 08		
1C L2:	03 25		
1E	08 26		

Program po przetłumaczeniu na kod maszynowy (faza 4)

00 : 01 00 02 26 01 00 02 25
08 : 01 28 05 26 04 05 25 02
10 : 25 01 01 05 26 02 26 0B
18 : 27 1C 09 08 03 25 08 26
20 : 02 23 0A 11 00 00 00 03
28 : 07 08 09

Co robi poniższy program?

```
00: 01 00 02 24 01 01 02 21
08: 02 23 01 04 02 22 03 21
10: 05 21 02 21 03 22 06 23
18: 02 22 0c 24 0E 03 21 0a
20: 11 03 02 11 0d
```

Rozkaz	Kod
NIC NIE RÓB	00
WSTAW WARTOŚĆ	01 WARTOŚĆ
PRZENIEŚ DO	02 ADRES
UMIEŚĆ	03 ADRES
UMIEŚĆ*	04
DODAJ	05 ADRES
ODEJMIJ	06 ADRES
POMNÓŻ PRZEZ	07 ADRES
PODZIEL PRZEZ	08 ADRES
SKOCZ DO	09 ADRES
WYPISZ	0A
JEŚLI = SKOCZ DO	0B ADRES ADRES
JEŚLI ≠ SKOCZ DO	0C ADRES ADRES
JEŚLI > SKOCZ DO	0D ADRES ADRES
JEŚLI < SKOCZ DO	0E ADRES ADRES
JEŚLI ≥ SKOCZ DO	0F ADRES ADRES
JEŚLI ≤ SKOCZ DO	10 ADRES ADRES
STOP	11

Model programowy procesora Z80

Alternate Registers

Accumulator A	Flags F
B	C
D	E
H	L
Index Register IX	
Index Register IY	
Stack Pointer SP	
Program Counter PC	
Interrupt Vector I	Memory Refresh R

Accumulator A'	Flags F'
B'	C'
D'	E'
H'	L'

D7	D6	D5	D4	D3	D2	D1	D0
S	Z		H		P/V	N	C

S = Sign; Z = Zero; H = Half Carry

P/V = Parity/Overflow; N = Add/Subtract

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

„Architektura komputerów” „Reprezentacja liczb. Kodowanie rozkazów.”

Prezentacja jest współfinansowana przez
Unię Europejską w ramach
Europejskiego Funduszu Społecznego w projekcie pt.

*„Innowacyjna dydaktyka bez ograniczeń - zintegrowany rozwój Politechniki Łódzkiej -
zarządzanie Uczelnią, nowoczesna oferta edukacyjna i wzmacniania zdolności do
zatrudniania osób niepełnosprawnych”*

Prezentacja dystrybuowana jest bezpłatnie

